

letékes szerveink ez év októberében országos lappá léptették elő a Kincskeresőt. Ezzel folyóiratunk történetének kísérletező szakasza lezárult."

Sajnálatos, sőt érthetetlen, számomra meg egyenesen rejtély, hogy az alapozó évek megtagadásával a Kincskereső 1974 októberében, országossá válásakor, előről kezdte számozni önmagát. Ez a döntés bárkihez is fűződik – úgy vélem –, több, mint bocsánatos bűn: *megkérdőjelezése a tényeknek, az igazságnak, az elődök, a küzdelmesen szép négy év munkájának, annak, hogy a folyóirat tulajdonképpen 1995-ben már negyedszázados múltját ünnepelhetné!* Ettől eltekintve mégis azt kívánom a lap bölcsőjénél bábáskodók nevében, hogy a folytonos megújulás szándékával – megszámlálhatatlan éven át – töltsé be a *Kincskereső* a névadó *Móra* szellemében azt a szerepet, amelyre születésénél fogva vállalkozott.

Végezetül pedig tisztelettel megkövetném a folyóiratot mindig is éltető iskolaközösségeket, hogy rendszeres megrendeléseikkel továbbra is támogassák ezt az igaz kincseket hordozó irodalmi gyermekeklapot: gyermekeink érdekében, de mindannyiunk örömére.

NANSZÁKNÉ DR. CSERFALVI ILONA
Kölcsey Ferenc Református Tanítóképző Főiskola
Debrecen

Felnőttnevelés és társadalom

Igényes, a mai társadalmi akusztikát jól prezentáló kötettel gazdagodtunk. A nevelési és felnőttnevelési alapok, az aktuális kérdések az andragógiában, valamint az andragógia peremvidéke és kitekintés külföldre fejezetekben mutatja be mindazt, amit a szerzők a felnőttnevelés és társadalom témakörében ma legaktuálisabbnak tartanak.

A szerkesztők – Sz. Szabó László és Sári Mihály – elképzelése valóra vált, miszerint tendenciákat, rendezőelveket gyűjtöttek össze a 90-es évek andragógiájában kiváló szerzők munkái alapján. Sz. Szabó László „*Reformkori írók nevelésről, ízlésről*” című munkájában Kölcsey Ferenc és Jósika Miklós írásait mutatja be. Nevelési reformelveik megvalósítását összekötik a jó ízlés elterjesztésének szükségességével. A korban benne lengő filozófia iránti érdeklődés, a művészet iránti mélyszéles elkötelezettség és tisztelet mellett éppen a nevelés eszméje és az ízlés iránti fogékonyság az, amely jellemzi a magyar felvilágosodás és reformkor szellemi törekvéseit. Az írás hiánypótló funkciót is betölt, ugyanis segítséget ad a neveléstudomány képviselőinek e fontos nevelési feladat megoldásához.

„*Új hangsúlyok a nevelésfelfogásban az önnevelés kettős értelmezése kapcsán*” – Durkó Mátyás elemzi a fejlődés és öntevékenység, a személyiségformálódás teljes hatásrendszerét, a céltudatos nevelés helyét és szerepét e rendszerben; valamint bemutatja a nevelési folyamat fő lépéseit az önnevelés kettős rendszerében. Látszólag rendhagyó gondolatok ezek a nevelésről, vagy inkább szokatlanok, elfelejtettek, de nem elődnélküliek. Gyökereik a neveléstörténet haladó gondolkodóinál megvannak, de rokoníthatók azokkal az iskolakísérletekkel, amelyek jelentős része a tanuló teljes, sokrétű tevékenység- és viszonyrendszerének, s az egyéni és csoportos önnevelésnek a bevonása a nevelés hatókörébe. Mindenképpen alkalmasak arra, hogy új hangsúlyt emeljenek ki a személyiségfejlődés és különösen a nevelés folyamatában, amelyek viszont a nevelés újszerű feladataira hívják fel a pedagógusok és az andragógusok figyelmét a személyiségfejlesztő hatékonyság érdekében.

Figyelemre méltó Nagy Sándor Zoltán írása az „*Új társadalmi valóság és felnőttnevelés*” kihívásairól. A szerző élénk tárja a 80-as évek végén bekövetkezett politikai és gazda-

sági változások jellemzőit, majd történeti áttekintésben a felnőttoktatás helyzetét, perspektíváit és szervezetrendszerét; s ráirányítja a figyelmet a jövő perspektíváira, ebben is az eltérő magatartásmodellel rendelkező generációkra. Fontos feladat lehet: egy ösztársadalmi igényű és érvényességű helyzetelemzés, amellyel prognosztizálni lehetne a holnap műveltségének jellemzőit, a képzéssel kapcsolatos fogyasztói igényeket, s a mobilizálható intézményrendszerrel. Emellett biztosítani a felnőttneveléshez szükséges pénzügyi és infrastrukturális feltételeket, a továbbfejlődni képes szakembereket, s megerősíteni az új képzési formákat és lehetőségeket.

T. Kiss Tamás „*A kényszer-szabadidő és a felnőttoktatás*” című előadásában a felnőttoktatás néhány olyan tartalmi vonatkozásáról szól, melyek megítélése szerint befolyásolják, változtatják a felnőttek oktatását és tanulási folyamatait, másrésztől azokról a kialakuló szervezeti formákról, keretekről nyújt tájékoztatást, amelyek a Jászberényi Tanítóképző Főiskola felvételire épülő andragógiai népfőiskolai törekvéseiben fogalmazódnak meg.

Napjaink egyik legizgalmasabb problémáját érinti „*A regionális munkaerőfejlesztő és -képző központ koncepcionális kérdései*”-ben *Harangi B. László*. Megerősíti, a lényeg az, hogy a dolgozónak folyamatosan tanulnia, fejlődnie kell, hogy megőrizze és tökéletesítse az előre nem látható szervezeti és makrotársadalmi változásokra való válaszolóképességét. A munkaerőpiaci vagy foglalkoztatási képzésnek és az ellátásukra szerveződő intézményeknek az állampolgárok válaszolóképességének fejlesztése a fő funkciója.

„A közösségi viszonyok alakulását intézményesen, célzott módon segíteni kellene, hiszen túl sok spontán, irányítatlan módon bekövetkezett változás zilálta szét a régi érintkezési formákat, és hozott létre új kereteket. Valószínű, hogy a közösségek befolyásolásában a népművelés intézményeinek, szervezeteinek is szerepe, feladata lehet, és ennek szabályszerűségeit, elveit jó lenne mielőbb tisztázni” – hivatkozik Buda Bélára írásában *Sári Mihály*, miközben megvilágítja „*A művelődési animáció feltételei ifjúsági és felnőtt közösségekben*” problémáját. Keresi az animáció és csoporttípus összefüggéseit, s felteszi a kérdést: milyen társadalmi mozgalmakkal mutat rokonságot a hazai ifjúsági közösségeink rendszere?

Az andragógia peremvidéke fejezetben olvashatjuk *Rubovszky Kálmán* írását „*Az ifjúsági könyv mint médium elméleti kérdései*” címmel. Megállapítja: az ifjúsági könyv egyik oldalon az autonóm művészeti szövegek médiuma, másik oldalon pedig beletartozik a médiumoknak alkalmazott nagy családjába is, mely néha a mértéktartó érdekességen túllépve annak stimulálását erőteljesen építi be szerkezetébe, alkalmazott művészeti, tudományos és publicisztikai szövegeket közvetít abból a célból, hogy politikai, üzleti vagy egyéb haszonra tegyen szert.

„*A kultúra és a turizmus együttműködési lehetőségei*” című írás *Fülöp Ilona* tollából élénk tárja, hogy a turizmus miként reagál mind a nemzetközi, mind a hazai téren zajló politikai, gazdasági, társadalmi mozgásokra. Magyarország számos vonzerőtényezőt mondhat magáénak, mint a természeti kincsek, műemlékekben gazdag történelmi városok, a termál- és gyógyvizek, s nem utolsósorban a magyar kultúra.

Michael Quine: A színházi közönség Angliában – egy még folyamatban lévő kutatási program alapján kitekintést ad külföldre. Képet lehet alkotni a brit „színházipar” valóságos állapotáról, változási trendjeiről, az előadások számáról, a jegyárak mozgásairól és a színházlátogatók sok más szociológiai összetevőjéről, de végleges következtetéseket még nem lehet levonni a West End Színházak helyzetéről.

A kötetet ajánlom mindazoknak akik érdeklődnek a téma iránt, és szeretnének bekapcsolódni a változtatási folyamatba.

KLTE, Debrecen, 1993.